

I dag börjar vi i **mörker** – Gud ska lägga jorden mörk. Men det är ändå en dag som pekar mot ljuset, mot löftet om Kristi återkomst som vi firar nästa söndag.

Vi har inlett med en **uråldrig** text, men vi slutar i framtiden, i Guds rike.

Både textförfattarna och vi som är här befinner oss i ett mellanrum präglad av **väntan**. I texterna väntar alla – de väntar på dom och uppgörelse, det väntar på att Gud ska träda fram och gripa in med kraft. De är otåliga – när kommer Guds rike? Varför händer inget nu, när det verkligen behövs? Är det så att all denna väntan visar att Gud är **svag**? Är Gud svag?

Men i profeten **Amos** berättelse från GT framstår Gud som allt annat än svag. Amos profetia är en svidande uppgörelse med israeliterna, Guds utvalda folk som har svikit sin gud. Det **sveket** innebär inte att de har slutat be, offra eller bygga tempel. Nej, det handlar om vad israeliterna gör mot sina medmänniskor. Amos rasar mot israeliterna för att de förtrycker de fattiga och låter sociala orättvisor och korruption breda ut sig. Gud kräver **rättvisa** – och det är ett ovillkorligt krav inte bara på israeliterna utan på varje människa, då som nu. Amos var verksam för mer än 2 700 år sedan, men hans ord är fortfarande aktuella runt om i världen – även om orättvisor och förtryck har tagit sig nya former.

Vad hotar nu Amos israeliterna med? Han hotar med den svåraste **prövningen** av alla – att Gud överger dem. De ska söka Guds ord men inte finna det. Alla som tror att det materiella räcker för att bygga livet ska erfara att de även behöver Guds ord, att de behöver en gudsrelation, en relation till något som är större än de själva. Men när de väl börjar söka ska de inte finna något – då har Gud vänt sig bort.

Det verkar **nattsvart** – men så är det inte. Profeten Amos skissar en framtid som inte nödvändigtvis ska bli av, utan som i stället ska **väcka** människor, få dem att se vad Gud vill. Det är en maning att välja Guds väg i nuet och därmed bidra till att skapa en annorlunda framtid.

Skapelsen är nämligen Guds och mskans gemensamma, pågående verk. Gud räknar med var och en av israeliterna, och med var och en av oss – här och nu, i minsta handling, minsta ord, minsta tanke. Var och en av oss räknas, var och en av oss har i varje litet vägval en möjlighet och ett ansvar, att vara en av de heliga som vi sjöng om i psalmen alldeles nyss.

För Amos handlar det alltså om Guds rättvisa här och nu. **Paulus** har däremot fokus på en annan värld – ett **hemland** i himlen, säger han. Paulus skriver till sin favoritförsamling i Filippi i norra Grekland, den första församling han grundade. I hans förmaningar till församlingen handlar det inte så mycket om att skapa förändring här och nu utan snarare om att uthärda denna världen i väntan på en annan värld, att uthärda förtrycket i det romerska riket. Församlingsborna ska vänta på den gud som har kraft att lägga allting under sig.

Den nutida teologen John **Caputo** vill däremot inte tala om en kraftfull Gud som *betvingar* världen. Han lyfter i stället fram Guds svaghet och säger att **Guds kraft är svag**. Men att Guds kraft är svag innebär inte att Gud är svag utan att Guds kraft verkar på ett annorlunda sätt, nämligen genom ett **rop**. Guds rop kallar oss människor ut i världen. Det är ett rop som inte handlar om makt, ropet kan inte tvinga fram något, det är en maktlöshetens makt. Men Guds rop är ett tilltal till var och en av oss, det vill locka oss ut i världen, locka oss att välja Guds väg – men Gud vill inte tvinga oss, inte gripa in med makt.

Precis som profeten Amos har Caputo rättvisa i fokus. Han menar att Guds rop, Guds svaga kraft, syftar till att skapa rättvisa. Som kontrast till detta ställer Caputo den starka kraft som genom historien, och än i dag, ofta utmärker religionens institutioner, en stark kraft som ställer sig på maktens sida. Men Guds kraft verkar på ett annat sätt. Skapelsens och kärlekens Gud kan

enligt Caputo aldrig ingripa med makt och myndighet. Ropet är i stället en inbjudan som kallar oss att vara medskapare i Guds rike.

I evangelietexten talar **Jesus** om Guds rike och om att en radikal förändring ska komma. Han uppmanar oss alla att ställa det vi gör i vår vardag i kontrast till **framtidens horisont**. Jesus använder de dramatiska berättelserna om Noa och om Lot och Sodom för att verkligen skaka om både fariséerna och lärjungarna. De får inte fastna i vardagens perspektiv utan måste lyfta blicken. Det vi gör i dag har betydelse för framtiden! Och framtiden är Guds rike.

Jesus vill inte tala om sig själv, han pekar på det som är hela evangeliets huvudbudskap, nämligen budskapet om **Guds rike**. Han säger till fariséerna att Guds rike är inom er. Det är vackra ord som för tankarna till att Guds rike är en inre, andlig aspekt. Men hur den grekiska grundtexten ska tolkas är omdebatterat. Många forskare menar att de grekiska orden inte ska förstås som att Guds rike är *inom* er utan snarare som att Guds rike är *bland* er. Den ena tolkningen pekar alltså på något inre, den andra på något yttre. Och det är något att fundera över för var och en av oss – handlar Guds rike för mig om något inre eller något yttre eller kanske om både–och?

Jesus tycks i alla fall mena att Guds rike finns rakt framför fariséerna, i deras vardag – men att de helt enkelt söker på fel sätt, de behöver se med ett nytt **perspektiv**. De måste lyfta blicken från sitt eget, se helheten och se framtidens horisont. Detta gäller naturligtvis även oss. För oss är det kanske inte Noa och Lot som skakar om utan snarare Greta Tunberg och Folkhälsomyndigheten. Men det handlar om att byta perspektiv, att vara beredd på förändring.

Vi kan vara med och bygga Guds rike. Guds löften ger oss nya möjligheter. Vi får som **medskapare** stor frihet – men den friheten är alltid kopplad till ansvar gentemot våra medmänniskor och hela skapelsen. Gud räknar med var och en av oss – och även när vi går fel väg finns det alltid möjlighet att vända om, att göra ett nytt val. I Guds löften ingår ett löfte om **nåd** även när vi har ställt till det rejält. Och vi får möjlighet att sedan leva den nåden i förhållande till allt och alla vi möter. Det är de dagliga **utmaningen** för oss – att fundera på vad det innebär att leva den nåden, att bidra till Guds rike i stort och smått. Svaret handlar kanske inte alltid om att göra, utan snarare om ett förhållningssätt, att lyfta blicken från det egna och möta det vi då ser med respekt och omsorg.

För Paulus och Lukas präglas alltså gudsrelationen av väntan. För de flesta av oss **nutids-**människor är väntan kanske inte vår bästa gren. Många av oss gillar inte väntan, oklarheter, tveksamheter – vi vill ha klara och tydliga besked, vi vill ha kontroll och vi vill helst ha allt nu, meddetsamma.

Men den här tiden i kyrkoåret är alltså en tid för väntan – ett **mellanrum**, kanske med tystnad och stillhet. Visserligen tycks det här väntrummet invaderas av novent, det vill säga att vi uppmanas att ta fram ljusslingor, pepparkakor med mera redan i november. Men kanske ska vi inte beröva oss själva våra mellanrum och våra väntetider. Mellanrum har vi förresten under hela kyrkoåret i samband med **helgsmål** på lördag kväll – ett slags mellanrum mellan vardagen och söndagen. Och säkert finns det många fler sådana mellanrum i våra liv som speglar tillvarons grundläggande osäkerhet och tvetydighet. Där verkar inte Gud med stark kraft, Gud pekar inte med hela handen, Gud slår inte näven i bordet, Gud ger inte klara besked. I väntan, i mellanrummen, verkar Gud med en svag kraft, ett stilla rop som inger **hopp**.

I varje mellanrum, ges en möjlighet att höra Guds rop, att välja en ny väg, i vårt inre och i vårt yttre. Det som präglar Guds rike är en pågående omvandling, en **nyskapelse**. Och nyskapelse innebär förändring – inre och yttre. Min fasta övertygelse att det alltid finns nya möjligheter, att

Gud har lagt ner möjligheter för var och en av oss i skapelsen. Vardagen är på så vis en pågående nyskapelse där det som gått fel kan helas.

Allt detta handlar djupast sett om det som dagens psaltarpsalm talar om – Guds oändliga **omsorg** om sin skapelse, om varje liten del av skapelsen. Och när vi stillar oss, kan vi höra hur Gud ropar till sin skapelse, ropar till oss. I mellanrummet, i väntrummet, där det verkar som om ingenting händer – **där händer ropet från Gud**. Vi väntar på Kristi återkomst – men **Gud väntar** också på var och en av oss, på att vi ska välja väg – i varje ögonblick.

AMEN